

Nt2-kleuteronderwijs in Schagen:

Een kwestie van samenwerken

PO

Schagen heeft 41 leerlingen die in aanmerking komen voor de schakelklas. Deze klas is bedoeld voor risicoleerlingen op het gebied van de taalontwikkeling, in de leeftijd van 4 tot 6 jaar. Zij krijgen extra ondersteuning bij het ontwikkelen van vooral de passieve woordenschat. Het onderwijs aan deze schakelklas wordt binnen de Scholengroep Schagen verzorgd door dezelfde leerkracht, vanuit het Samenwerkingsverband Kop van Noord-Holland. De schakelklas voor taalondersteuning op de passieve woordenschat blijkt ook uitstekend geschikt voor Nt2-leerlingen.

Annet Appelman is schakel-leerkracht Taal bij het samenwerkingsverband. Bij de basisscholen in de Schager Scholengroep ondersteunt ze leerlingen op taalgebied, waaronder ook de Nt2-leerlingen. Ze doet dit onder andere vanuit een ingericht lokaal dat ter beschikking is gesteld op basisschool De Ark, waar ze verschillende themahoeken heeft opgebouwd en dozen vol met spullen heeft staan om andere thema's op te kunnen bouwen. Sommige kinderen komen naar De Ark toe, maar Annet gaat zelf ook langs bij de scholen. "Op mijn fiets, helemaal volgeladen met spullen." Ze bedient zes van de zeven scholen van de Scholengroep Schagen. Zo krijgen alle kinderen met een zwakke taalontwikkeling in Schagen dezelfde kwaliteit onderwijs, en profiteren ook de Nt2-leerlingen van het aanbod.

Start

"In 2016 hebben we een schakelklas in het leven geroepen voor de kinderen met een zwakke taalontwikkeling", vertelt Caroline Orij, IB'er op de Aloysiuschool, een van de scholen waarop Annet lesgeeft. "De groep Nt2-kinderen in Schagen komt met name in aanmerking voor deze interventiegroep. Een andere voorziening is er niet, maar deze interventie blijkt ook zeer geschikt voor Nt2-kinderen."

De schakelklas is er voor kinderen van 4 tot 6 jaar. Caroline vervolgt: "Voor goed Nt2-onderwijs is de start heel belangrijk. Voordat de kinderen op school komen, hebben ze veelal een VVE-traject doorlopen. Wij zorgen dat we weten wie het kind is dat er aan komt, wat zijn of haar culturele achtergrond is en hoe de eigen taalvererving is verlopen en hoe deze nu is. We zorgen ervoor dat we de specifieke onderwijsbehoefte van het kind goed in kaart hebben."

Zintuigen

Annet: "Bij taalachterstand, maar ook bij Nt2-kinderen is tijd en herhaling heel belangrijk. De kinderen begrijpen vaak niet alles in 1 keer, dus ik verleng, verbreed en herhaal mijn instructie. En ik bied de woorden op verschillende manieren aan, zodat de kinderen het woord echt gaan ervaren. Zoals nu, de herfst: we gaan naar buiten, kijken filmpjes, de kinderen gaan zelf materialen zoeken met vader, moeder, broertjes, zusjes, en die spullen mogen ze ook mee naar school nemen. Buiten halen we binnen. We gaan knippen, kleuren, plakken, tekenen, ik laat het in boeken zien: we herhalen op zoveel mogelijk manieren woorden, begrippen en korte zinnen. En ongelofelijk belangrijk is dat ze met echte materialen werken, zodat het

zintuiglijk tot ze komt. Het gaat om een totale onderdompeling in taal."

Portfolio

Annet vervolgt: "Niet alleen alle zintuigen worden geprikkeld, maar ook spel is een belangrijk onderdeel van het onderwijs. Daarnaast betrek ik de eigen interesses van de kinderen bij de lessen. Op verzoek van de scholengroep maak ik voor elk kind een persoonlijk foto-portfolio. Dat is een map op A4-formaat. Van alle lessen maak ik foto's, en elk kind krijgt zo'n map met eigen foto's, met de thema's en woorden die we hebben behandeld. Dat werkt supergoed. Ze willen graag in hun eigen map bladeren, en zo herhalen ze regelmatig van maanden terug nog woorden. De map gaat regelmatig mee naar huis. Als ze klaar zijn, mogen ze de map houden. Het is een heel waardevolle schat voor de kinderen."

Herhalen, herhalen, herhalen

Annet sluit aan op het thema waarmee op de school gewerkt wordt op dat moment. Zes scholen, dat betekent dus zes thema's tegelijk. "Mijn creatieve brein staat altijd aan, dus ik heb niet zoveel moeite met het switchen tussen de thema's. De hoeveelheid kinderen is best pittig. Dit is dan ook een fulltime functie. Naast de schakelklas heb ik ook nog een klas met wat oudere kinderen die extra ondersteuning nodig hebben." Caroline: "De taalgevoelige periode is vooral in de leeftijd van 4-6 jaar. De periode daarna krijgen kinderen via een extra arrangement vaak nog begeleiding in kleine groepjes om hun taalvaardigheden verder te oefenen. In groep 3 besteden we veel aandacht aan de klanken die we ondersteunen met klankgebaren. We oefenen met woorden, zinsbouw, pakken het leesonderwijs op. We ge-

ven ook pre-teaching of een verlengde instructie, zodat deze kinderen ook tijdens de les actief kunnen meedoen of de opdrachten goed kunnen uitvoeren. Zo werkt dit op alle scholen."

Verbinding

Caroline: "In coronatijd heeft de groep Nt2-leerlingen het meest geleden onder het thuis zitten. De rijke Nederlandssprekende leeromgeving en de extra begeleiding van de leerkracht vielen weg, en werden vervangen door ouders die het soms zelf heel moeilijk hebben met de Nederlandse taal. Een grote uitdaging dus voor de scholen om deze leerlingen er goed bij te houden. We hebben allemaal enorm ons best gedaan met extra inzet van de leerkrachten, onderwijsassistenten en Annet om dat voor elkaar te krijgen. Annet heeft huisbezoeken afgelegd waarbij ze langer de tijd nam om in gesprek te gaan met de ouders, vaak met hulp van broers of zussen als tolk."

Annet vult aan: "Tijdens die huisbezoeken komt vaak veel meer los dan op het schoolplein. Ook dit schooljaar blijven de huisbezoeken op het programma staan, omdat het zo belangrijk is om verbinding te leggen. Kinderen vinden het erg leuk hun huis, hun eigen kamer, de tuin, hun spullen te laten zien. Ouders vinden het fijn dat we interesse tonen in wie zij zijn. Soms gaat het helemaal niet over het kind zelf, maar willen ze gewoon even hun verhaal doen, bijvoorbeeld over hoe hun inburgering gaat. Zo bouw ik aan de relatie, wat

weer helpt bij de taalontwikkeling. Dat kost tijd, maar die heb ik gelukkig gekregen van de scholengroep en het werpt zijn vruchten af."

Samenwerking

Annet vervolgt: "Fijn aan het werken voor de Schager Scholengroep is dat de scholen goed samenwerken op het gebied van zorgleerlingen en kennis delen met elkaar. Ik als verbindende factor kom op alle scholen, en het succes van de schakelklas komt door de samenwerking. Ik heb veel vrijheid gekregen van de scholengroep. Ik hop van school naar school, maar ik voel me ook echt onderdeel van de teams."

'In coronatijd heeft de groep Nt2-leerlingen het meest geleden onder het thuis zitten'

Annet Appelman

Caroline Orij